

ВЕСТНИКЪТ
Е ОСНОВАН
ПРЕЗ 1943 г.

Борба

Орган на ОК на БКП, ОНС ВЕЛИКО
и ОК на Отечествения фронт ТЪРНОВО

Брой 133 | Събота, 4 ноември 1972 г.

(3253)

Год. XXIX

Цена 2 стотинки

ГОЛЯМО КУЛТУРНО СЪБИТИЕ В ЖИВОТА НА ОКРЪГА

Отчетна конференция на Окръжния съвет за изкуство и култура • В работата на конференцията участва другарят Живко Живков

Вчера в салона на великотърновския драматично-музикален театър „Константин Кисимов“, се състоя Третата отчетна конференция на Окръжния съвет за изкуство и култура. В нейната работа взеха участие членът на Политбюро на ЦК на БКП и зам.-председател на Министерския съвет Живко Живков, министърът на архитектурата и благоустройството арх. Георги Стоянов, първият секретар на Окръжния комитет на БКП Димитър Стоянов, председател на Окръжния народен съвет Димитър Тужаров, зам.-завеждащият отдел „Изкуство и култура“ на ЦК на БКП Кина Бояджиева, секретарят на Окръжния комитет на Партията Димитър Петров, главният секретар на Комитета за изкуство и култура Стефан Ганев, председател на Окръжното ръководство на БЗНС Петко Кожухаров, секретарят на Окръжния комитет на Отечествения фронт Ненко Цанков, заслужилите деятел на културата Крум Русев, партийни и държавни ръководители на града и окръга, гости от столицата, между които писателят Боян Болгар.

Конференцията бе открита с литературно-музикална програма, изпълнена от актьори от драматично-музикалния театър „Константин Кисимов“ и великотърновския детски хор „Царевец“, след което доклад изнесе председателят на Окръжния съвет за изкуство и култура Петър Георгиев.

Той проследи богатите традиции на окръга, дал значителен принос в духовния живот на страната, изтъкна благотворното развитие на културната дейност след Търнявския конгрес на културата, който прогласи обществено-държавното на чало на ръководство в тази сфера и подчерта успешните на професионалните и самодейни състави, както и на редицата институти, които разгръщат огромна масова работа сред трудещите се. За решаване проблемите на културния фронт са привлечени близо 700 представители на различните творчески среди. Съветите се насочиха към организиране то на крупни прояви, се казва в доклада, някои от които прераснаха в национални — театралният преглед на българската историческа драма и театър „Поглед към вековете“, общата национална художествена изложба на историческа тема, фестивалът на любителските туристически филми. Сега задълбочено се прогнозира културната дейност, израз на което е програмата през миналата година за развитието до 1980 г. Подбори се координацията в културната дейност на различните културни институти и се разшири съвместната работа с Отечествения фронт, Комсомола и профсъюзите.

В изпълнение постановлението на Министерския съвет за развитие на Велико Търново като исторически, културен и туристически град е направено значително много. През този период бяха извършени огромни по размер археологически проучвания, които имат висока научна стойност. Завершена е крепостната система на Царевец, третата порта на хълма и редица други средновековни и възрожденски обекти.

В културната съкровищница на окръга днес чувствителен влог имат многоцелевата група на галантичните великотърновски художници, на архитектите, които развиват и претворяват националното своеобразие на нашата архитектура, колективът на театър „Константин Кисимов“, чийто оперетен състав е пред първата си среща с почитателите на това изкуство, литературната група, която встъпва в нов етап на своето развитие. Серioзен е приносът на великотърновския представителен хор „Царевец“, завоювал най-високо отличие на тазгодишния международен певчески фестивал в Ланголен, Англия. Известни са успехите на народния ансамбъл „Синер войвода“ — Горна Оряховица, на танцовите колективи „Искра“ и „Победа“ — Велико Търново и много други.

Всичко това, наред с всекидневната работа на музеите, библиотеките, кината, читалищата и другите културни институти, дава измерение и определя степента на възхода на изкуството и културата в окръга.

След доклада бяха направени редица важни изказвания, които допълниха картината на културния живот.

Посрещнат с бурни и продължителни ръкопляскания, на трибуната застана др. Живко Живков, който произнесе слово, което поместваме отделно.

Приети бяха решения и бяха избрани делегати за Втория конгрес на българската култура и нов пленарен състав. За първи делегат на окръга, конференцията избра др. Живко Живков.

Изпратена бе поздравителна телеграма до ЦК на БКП и протестна телеграма до Политбюро на САЩ за прекръстване на безчовечната война във Виетнам.

На своя първи пленум новият съвет за изкуство и култура избра бюро в състав от 17 души, с председател Димо Минчев, завеждащ Дома за политическа просвета при Окръжния комитет на БКП, за зам.-председатели Иван Данчев, доц. Александър Терзиев, доц. Георги Данчев и за секретар Васил Василев.

След конференцията др. Живко Живков и придружаващите го лица посетиха Царевец, където се запознаха с хода на археологическите проучвания, консервационните и реставрационни работи.

ЦИФРИ И ФАКТИ

В окръга има 24 музея и музейни сбирки и 635 паметници на културата.

444-те обществени библиотеки днес са в трудна ситуация, те са с 2 500 000 тома книги по-бедни, което средно на година се увеличава с около 15 000 тома.

Драматично-музикалният театър „Константин Кисимов“ играе на 34 сцени в окръга и изнася по над 300 представления пред около 230 000 зрители.

644 самодейни колективи с 20 000 участници изнасят към 3000 концерти и спектакли.

Окръжната и 9-те местни художествени галерии годишно се посещават от около 37 000 души.

Хроника

ИЗЛОЖБА по случай 25-та годишнина на ЦКС беше организирана в сладкарницата „Славяни“ — Велико Търново. На откриването присъства членът на ЦК на БКП и първи заместник-председател на ЦКС Йордан Костов, специални и работници от системата на ОКС и много граждани.

ЕПИЗОДИ от нов филм бяха заснети тази седмица край Плаковския манастир с участието на н. а. Георги Георгиев — Гец, з. а. Георги Черкелов, з. а. Петър Слабаков, С. Данаилов, Илия Добрев. Новият двусериен цветен филм „Зарево над Држава“ е посветен на първите дни след Деветосептемврийската победа и Отечествена война. Режи съор на филма е Зак Хеския, а сценаристи — Павел Вежинов и Рангел Игнатов.

ВЕЧЕР на Николай Гяуров се състоя в четвъртък в клуб на културните дейци — Велико Търново, на която бяха прожектирани филмите „Откраднати мигове“ и „С Николай Гяуров в Залцбург“.

ЗА ВСЕСТРАНИ ВЪЗХОД НА ИЗКУСТВОТО И КУЛТУРАТА

Слово на др. Живко ЖИВКОВ, член на Политбюро на ЦК на БКП и зам.-председател на Министерския съвет

Другарки и другари,

Изпълнявам приятното поръчение най-сърдечно да приветствам делегатите на окръжната конференция на културата във Велико Търново, а чрез вас и всички дейци на културния фронт от окръга, от името на ЦК на БКП, на правителството и лично от името на първия секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет — др. Тодор Живков и да ви пожелае ползотворна работа.

Окръжната конференция, която се провежда днес, е голямо събитие в културния живот на нашия окръг. Тя се провежда в навечерието на Втория национален конгрес на културата, който ще даде нов тласък за развитието на нашата социалистическа култура и изкуство. Цялата подготовка на конгреса, част от която е и настоящата окръжна конференция, минава под знака на изпълнение на историческите решения на Десятия конгрес на БКП. Социалистическата култура е неделимо звено от духовния облик на народа, строител на развито социалистическо общество. Творческият дух на Десятия конгрес, характерен за цялата дейност на партията се чувства и в подготовката на Втория национален конгрес на културата, и в работата на вашата конференция.

Докладът, който чухме тази сутрин, и последвалите разсъждения разкриват общо взето една оптимистична картина на състоянието на културния живот във Велико Търновски окръг. Това е радостно. Трудещите се от окръга ще посрещнат Втория национален конгрес на културата не само със забележителни трудови дела, но и с масови прояви в областта на културата. Това има своите дълбоки основания както в миналото, така и в настоящето.

На територията на Велико Търновски окръг неведнъж са се решавали събитията на българската държава. Както образно се казва, тук всеки камък е история. Велико Търново е столица и твърдина на Втората българска държава. В непосредствена близост до него е работила прочутата Търновска книжовна школа, създадена от Теодосий Търновски и патриарх Евтимий, която има великата

заслуга, че беше радостел за общославянско единство и излъчил видни писатели, обществени и културни дейци. Горий Цамблак, работил не само сред българския, но и сред другите славянски народи. Свидни са ни имената на много дейци на националното възраждане във Велико Търново — от големия поет-демократ и русофил Петко Славейков, до народните сподвижници, будители и пламенни революционери Бако Киро и Матей Преображенски.

Но Велико Търново има и друга, по-нова слава, която свидетелства за буден дух и слави революционни традиции на окръга. Тук Димитър Благоев и неговите съратници свихаха първата марксистическа уредителна сбирка у нас. От тази първа сбирка глумнаха по-късно огньовете на Бузлуджа. От нея възхожда 80-годишната слава на изпънена с епични борби и творчески дела революционна история на нашата Благоевско-димитровска комунистическа партия, чийто юбилей беше всенародно чествуван миналата година.

Революционните, патриотичните и демократични черти в културните традиции на Великотърновския край се силтат с интернационалните стремежи, които в условията на развитото социалистическо общество са една от най-характерните и привлекателни черти на националната ни култура. Нашата съвременна социалистическа култура е достоен наследник и продължител на всички прогресивни и демократични духовни ценности, които е създавал българският народ през вековете.

В отчетния доклад на Окръжния съвет за изкуство и култура са посочени и успехите, и недостатъците в културната дейност на окръга през последните години. Особено важна е оценката за дейността на общинските, селските и градските съвети за изкуство и култура, като специфична форма за прилагане на обществено-държавното на чало в управлението на културата. Съветите за изкуство и култура се утвърдиха като най-сполучливата форма за обединение на всички творчески сили в окръга. Ефикасността на тази нова форма се предопределя от действения характер на съветите за изкуство и култура, от повишената компетентност и науч

ност в тяхната работа, от не прекъснатото подобряване съгласуваността със сродни институти и обществени организации (ДКМС, Отечествения фронт, профсъюзите и др.). Няма съмнение, че работата в тази насока следва да се подобрява и задълбочава. Трябва да се приветства инициативата на окръжните съвети за изкуство и култура за съвместни мероприятия с организациите на Отечествения фронт по патриотичното възпитание, бита и ритуалите. Заслужават внимание и подкрепа създадените към аграрно-промишлените комплекси в Павликени и Полски Тръмбеш съвети за изкуство и култура. Макар че направеното не е много, то е едно добро начало и предпоставя хубави резултати.

Цялата дейност на съветите за изкуство и култура трябва да се разгръща в духа на основните положения за комплексно обществено обслужване, приета от Държавния съвет и правителството. Една от целите на единната национална система за комплексно обществено обслужване е чрез научно прогнозиране на потребностите от обществено обслужване (включително и на културните потребности) въз основа на всестрани анализ на сложните социални процеси, да се съдейства за постепенното ликвидиране на съществени различия между града и селото, за създаването на нов тип социалистическо селище, в което да съществуват всички условия за труд, почивка и за разнообразна културна дейност. За издигане ролята и значението на съветите към АПК на настоящия етап е необходимо да се разшири въпросът за финансирането на тяхната дейност от съответните фондове на АПК. Това ще сложи край на известно подценяване на новосъздадените съвети, ще създаде реални предпоставки за разгръщането на тяхната работа и за решително подобряване в работата на съветите за изкуство и култура в селските общини.

Не може да не се подчертае и все по-нарастващото значение на Велико Търново като културен център с прояви, които имат и национално значение. Достатъчно е да се спомене за неговото развитие като университетски град или за реставрираните паметници, които скоро време ще го превърнат в музейен център с

Двадесет и пет години ЦКС

Тържествено събрание във Велико Търново
Реч на др. Пеко Таков, кандидат-член на Политбюро на ЦК на БКП и заместник-председател на Държавния съвет

Зародило се още в зората на социалистическото движение у нас, кооперативното движение във Велико Търново и окръга има славни борчески традиции. В старопрес толия град беше създадена първата работническа кооперация — кооперативната печатница „Работник“, основана и ръководена от основоположника на научния социализъм в България — Димитър Благоев. До Септемврийското въстание през 1923 г. във Велико Търново и Горна Оряховица разгръща стопанска и културно-просветна дейност кооперация „Освобождение“. Много кооперативни дейци активно участваха в съпротивата. Мнозина от тях доживяха изгнание на свободата, а по-късно по указание на ЦК на БКП и лично на великия син на нашия народ Георги Димитров взеха участие в уредяването на Централния кооперативен съюз.

По този случай в салона на ДНА-Велико Търново в четвъртък вечерта се събраха стотици ветерани и дейци на кооперативното движение в окръга, много граждани и гости. Сред тях бяха кандидат-членът на Политбюро на ЦК на БКП и заместник-председател на Държавния съвет Пеко Таков, членът на ЦК на БКП и първи заместник-председател на ЦКС Йордан Костов, кандидат-членът на ЦК на БКП и първи секретар на Окръжния комитет на Партията Димитър Стоянов и др.

Встъпително слово по случай четвъртвековния юбилей на ЦКС произнесе Стефан Петров, председател на ОКС. В него той проследи досегашния път на кооперативите в окръга, изтъкна техните успехи и бъдещите задачи. В заключение др. Петров каза, че кооперативното движение в окръга днес е мощен клон на народното стопанство и

върви уверено по пътя на социалистическото развитие.

След това др. Димитър Стоянов най-сърдечно приветства от името на Окръжния комитет на БКП всички членове на кооперативното движение в окръга. Той подчерта, че 25-годишният юбилей съпада с всенародния подем за осъществяване на историческите решения на Десятия партиен конгрес. Този юбилей съпада, каза др. Стоянов, и с 55-годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция и 50-та годишнина от създаването на СССР, което е повод да изразим нашата благодарност към народите на Съветския съюз. В заключение първият секретар изтъкна, че със своята многообразна дейност ОКС дава своя принос за осъществяване икономическата политика на Партията и Окръжният комитет на Партията е уверен, че кооператорите и кооператорите ще участвуват в битката за изпълнение на наредените пладове.

Голяма реч произнесе и др. Пеко Таков. Той приветства кооперативните труженици в окръга от името на ЦК на БКП, на Държавния съвет и лично от др. Тодор Живков. После говори за раждането на кооперативното движение в страната и окръга и за неговите заслуги в борбата срещу буржоазната власт и монархията. Разгледа подробно историческите периоди от съществуването на кооперативното движение и говори за ролята на ЦК на БКП и лично на Георги Димитров за създаването на ЦКС преди 25 години.

Бяха прочетени благодарствени телеграми до ЦК на БКП и ЦКС. Тържествено завърши с богата концертна програма, изпълнена от самодейни колективи при кооперативите.

Михаил МАНОЛОВ

СВЕДЕНИЕ

за хода на сентбата на пшеницата и прибирането на царевичната в окръга към 2 ноември 1972 година (в проценти).

АПК, ТКЭС и ДЗС	Прибрана царевична	Заста пшеница
1. Самоводене	71	76
2. Ресен	62	79
3. Полякчице	60	67
4. Лясковец	66	67
5. Д. Оряховица	60	71
6. Драгоман	56	66
„ИВАЙЛО“	68	73
1. Павликени	83	77
2. Върбовка	75	70
3. Сушица	96	77
4. Б. черква	68	75
5. Михалици	74	56
6. Дъсково	69	92
7. Г. Липница	87	94
8. Каранска	55	88
„РОСИЦА“	50	83

1. Г. Студена	74	82
2. Свищов	40	86
3. Сундуч	41	77
4. Алеково	57	75
5. Драгоманово	67	70
6. Ореш	66	80
7. Козлевец	77	97
8. Явча могила	55	83
9. Морана	86	91
„ДУНАВ“	61	84

1. П. Тръмбеш	83	70
2. П. Сеновец	100	80
3. Обединение	50	76
4. Д. Липница	100	81
5. Страхилово	100	94
6. Масларево	59	96
„ЯНТРА“	79	82

1. П. Тръмбеш	83	70
2. П. Сеновец	100	80
3. Обединение	50	76
4. Д. Липница	100	81
5. Страхилово	100	94
6. Масларево	59	96
„ЯНТРА“	79	82
КОМУНИЗМА	65	80

1. В. Търново	90	78
2. Балая	100	56
3. Златарница	90	66
4. Ц. кория	82	76
5. Килифарево	100	88
„Т. САРАЛИЕВ“	92	72

1. Елена	100	—
2. Беброво	100	—
3. Буйновци	—	—
4. Константин	100	—
„ЧУМЕРНА“	100	—
ОБЩО ЗА ОКРЪГА:	75,4	79,9

В Захарния комбинат

Тази седмица в Захарния комбинат в Горна Оряховица започнаха редовните учебни занятия на учениците от ново създадения професионален учебен център. В него ще се обучават около 80 човека, обособени в пет групи — за артинци, шлосери, стругари, полиграфисти и захаровари. На тържеството при откриване на центъра присъстваха ръководители на комбината, учители, общественици и много производители — българи и ученици.

Най-достойният паметник

Петдесет години партийна организация в Чапаево

Влиянието на Октомврийската социалистическа революция проникна и в село Крайбунар, сега Чапаево. Под нейното благотворно въздействие 22 крадубунарци в края на 1922 година поставиха основите на партийната организация. От тогава и до днес тя носи достойно червено знаме на революцията. И сега поколенията в Чапаево с уважение и благодарност си спомнят за нейните основатели.

Сметано, посето преди 50 години, даде благодатни плодове. Преживяла трудностите на революционната борба в България, партийната организация в Царски извор остана вярна на народа. Тя понесе ударите на фашистката диктатура през 1933 година, априлските събития през 1935 година. Но и през тия тежки и кървави за българския народ години комунистическото движение в Чапаево продължаваше да живее. Партийната организация не губеше вяра.

След поражението на Септемврийското въстание и настъпването на белия терор, запазвайки строга конспиративност, под ръководството на Централния и Окръжния комитет на Партията се ориентира към легална дейност в масовите организации. Стремеше се да бъде сред трудещите се в Царски извор, при всички случаи да защитава техните интереси.

По време на първия пробив във фашистката диктатура в България в изборите през 1931 година, Партията в село Крайбунар подкрепи листата, начело с левия земеделец Иван Куцаров. Победата беше голяма. Ударът над Народняшката партия — смъртоносен. От него тя не се оправя до 9 септември 1944 г. Тогава именно се сложи началото на единното действие между комунисти и земеделци. Това начало партийната организация развива и през целия период от 1931 година до 9 септември 1944 година.

Пробивът във фашистката диктатура в изборите на 21 юни 1931 година и идването на власт на правителството на Народния блок, начело с Никола Мушанов и Димитър Гичев, позволи създаването на легални масови организации: РП, РМС и НРПС.

През януари 1932 година се учреди Работническа партия и в Царски извор, със секретар Недю Пенчев, която разви активна организаторска и масово-политическа дейност.

Дойде фашистският преврат на 19 май 1934 година. Всички партии бяха забранени. Партийната организация и в Царски извор беше на своя боева пост. Тя преустрои своята работа на нелегални основи, постепенно изживя по-ревнилевосектантски курс и намери легални форми за свързване с масите и съюзниците си.

Следващият тоя курс, под ръководството на Окръжния комитет на БКП в Горна Оряховица, партийната организация завоюва една от най-забележителните си победи, овладя и ръководи всички масови организации и чрез тях привличаше на своя страна трудещите се. През 1936 година управителният съвет на читалището преминава в ръцете на комунистите. Негов председател става секретарят на партийната организация Недю Пенчев, а секретар-касиер Ангел Стоянов Димитров — земеделец. През 1937 година комунистът Стефан Иванов Недялков става председател на градниярското дружество. Членът на Партията Стефан Ешев и група съмишленици овладяват ръководството на левното дружество. В края на 1938 г. група комунистите, начело с Недю Пенчев, земеделци и демократи настроени хора учредяват потребителната кооперация в Чапаево. През 1937 г. земеделската „Задруга“ създадена от фашистката власт, се оказа в ръцете на еднофронтен със секретар Михаил Недев. Младешката кооперативна група обединяваше около 60 души ремесници, сиппатизанти и прогресивни младежи.

Голям успех за партийната организация е създаването на нелегалния РМС през 1937 година. Обединил няколко десетки младежи и девойки, той бе първият и най-надежден помощник на Партията в Чапаево. РМС спечели симпатии и любовта на младите. Той изгради и ръководи легалната масова младежка кооперативна група, възникла прекараният млад кадър, между които Георги Радев и Янко Цонев, издигнати през 1940 година за членове на Околийския комитет на РМС в Горна Оряховица.

Закопаните позиции в масовите организации партията

та организация използва за разгръщане на широка културна и идеологическа работа, за разрастване влиянието на Партията сред трудещите се.

Особено забележителна е нейната дейност в читалището. Проследете неговата работа през периода 1936—1943 година и пред вас ще се разгърне чуден летопис на разностранна и богата дейност на партийната организация на идеологическия фронт.

Комунистите, овладели ръководството на читалището на село Стефан Иванов Недялков, изнасят песни, концерти, сказки, реферати, възпитателни, прогресивен дух, в любов към Съветския съюз. И това дело те осъществяват в тежкото, кърваво време на озверената фашистката диктатура, по време на немската окупация на нашата родина!

Така партийната организация спечелва болшинството от трудещите се за програмата на Отечествения фронт. Нейното влияние, пряките и с населението пресъряна Царски извор в една от основните бази на Горноореховския партизански отряд. През декември 1943 година, януари, февруари и март 1944 г., когато отрядът зимува само на пет километра от селото, с всичките рискове да бъде разкрит и унищожен, тогава именно партийните, ремесниците и безпартийните извършиха подвиг. Те снабдяваха отряда с храна и други неща. Над 90 домакинства с над 234 комунисти, ремесници, земеделци и безпартийни заложили собствения си дом, себе си, децата си, без страх посрещаша, укриваха, снабдяваха с храна партизаните. Царски извор има най-голямата заслуга за изхранването и опазването на отряда през тия критични месеци. Това е дело на партийната организация и РМС и то я постави на едно от първите места между партийните организации в Горноореховския партизански отряд.

В борбата против фашизма и капитализма селото даде свидетелство: Стойко Димитров, Петър Донева, Коста Кочев, Стефан Йорданов и Дончо Петров — ятаци, разстреляни без съд и присъда; Стефан Иванов Недялков — Чапаев, Стефан Куцаров и Ангел Йорданов загиват в бой с врага. Между тях се издига

ва героят-партизанин Стефан Иванов Недялков — Чапаев. Сина на народа, рождба на Чапаевската партийна организация, неин секретар, масовик, любимец на ремесниците и младежите, революционер от най-добра класа, безкрайно верен на Партията и народа, той загина за свободата на Родината.

Ние, живите партизани, комунистите от Великотърновски окръг, с възхита социемроичното дело на Чапаево във въоръжената борба, та чим паметта на падналите герои. Те са свидетел и достойни рожи на Чапаевската партийна организация.

Тяхната саможертва, на хилките паднали в борбата против фашизма и капитализма не отиде напразно. На 9 септември, под ръководството

на ЦК на БКП, с помощта на Съветската армия, цялата страна беше установена властта на Отечествения фронт. Населението на Чапаево, сплотено около Българската комунистическа партия и народната власт, под знамето на Отечествения фронт днес изгражда новото социалистическо общество — общество без експлоатация на човек от човека. Това е най-достойният паметник на падналите в борбата против капитализма и фашизма. То е гранитната основа за нови, още по-големи успехи по пътя към изграждането на развито социалистическо общество, към комунизма.

Петър ПАНАЙОТОВ
бивш секретар на нелегалния Окръжен комитет на БКП

В центъра на Чапаево е открит бюст-паметник на героиния сина на селото Стефан Иванов Недялков — Чапаев.

НАРОДЪТ ЛИКУВАШЕ

Радиоапаратите бяха събрани, а други запечатани. Вестниците на фашистката власт не даваха информация за международните събития и за хода на войната.

Все пак между редовете на вестниците „Заря“ и „Утро“ се чувствуваше тежкото положение на фашистката власт. Новият кмет на Царски извор — хитър и по-ловък от жандармеристите, правеше опити да любезничи с демократично настроените селяни, а дори и с комунистите. Опрядът, това бе най-точният и верен информатор за събитията, които ставаха тези дни. Ние знаехме, че Червената армия напредва и III Украински фронт се придвижва към северната ни граница. Получихме указания да имаме готовност за по-смелите и решителни действия. Така се стехоха обстоятелствата, че в началото на септември човек от отряда не мина. Публикуваната демагогска декларация на Муравиев се прочете с интерес. Нашата оценка бе, че фашистката власт е разклатена и безпомощна да спре хода на събитията. На 7 септември се разнесе вестта за летене на съветски самолети. Попадаха в ръцете на селяните и някои хвърлени от тях познати. Като настърхнали кучета жандармеристите наблюдаваха грейните от усмихнати лица на жителите на селото.

На 8 септември вечерта политическите затворници влязоха в селото. Площадът бе изпълнен. Малки и големи се стехоха за посрещането им, а те — Иван Добрев Си меонов, Любен Маринов, Стефан Колев Събев, Георги Цанев, Руси Дянков, Борис Баев, Петър Йорданов и др. — минаваха между нас усмихнати, поздравяваха с адигнат юмрук. Създа се радост близнаха от очите на майките, съругите, невестните деца, близки на затворниците. Жандармеристите се движеха между хората. Макар и да чувствуваша, че наближава техният час, те все още предупреждаваха хората да се разпръснат.

Заедно със затворниците, ремесниците и голяма част от

мъжете се настаняхме в дюкяна на бай Ангел Стоянов (Жандара). Тук се вдигаха тостове за „Добре дошли“, за победата.

Разделихме се за пръв път, без да се съобразяваме с политическия час. Никой тази вечер не мислеше за него. Децата, близките на затворниците ликуваха. Светлини и радост имаше в къщите. По улиците за пръв път от 30 март хората свободно разговаряха на пейките пред домовете си. Чувствуваше се по-лукът на свободата.

На 9 септември, преди обяд, в селото се завърна от София запанисан подпорник Никола Куцаров, дедом билзиран, но с бойна пушка, патрони и две бомби. Той съобщил новината, че е установена новата власт. Донесе позиви на ОФ и мислеше, че програмата на позитивното правителство, постави задача да се организира вземането на властта в селото и обезвреждането на фашистките служители. Под негово ръководство с участието на Васил Куцаров, Тодор Почева и Петър Порданов се състави план за действие.

Около 17 часа основната група, която трябва да заеме общината, да задържи кмета и вземе архивите, се насочи по новия маршрут към селото.

Разтреперан, общинският полицай Недю Станев Сапунов живее отвори караулното, предале списъците на младата, на които бе раздадено оръжие.

Кметът, приближал и уплашен, предаде оръжието си, списъка на бойната група и ключовете на канцелариите. По такъв начин безкръвната власт премина в наши ръце. Поставиха се първите въоръжени засови на новата власт. Голяма бяха другарите Иван Иванов, Станко Дянков, Пачев и Георги Цанев Райков.

Веднага се сформира група за издирване на жандармеристи. Установи се, че целият взвод неорганизирано се е разпръснал и напуснал селото по посока на Стражица. Изпоснат беше командът за тяхното залавяне. Около

18.30 часа имаме връзка с околните села. Уведомихме другарите от Стражица за придвижването на жандармеристите. И основната група от взвода, начело с Комитова и други бяха заповени и придвижвани в участъка в Стражица.

На ремесниците, които бяха не по-малко от 30 души, беше поставена задача да стоят на секретни постове на различни места извън селото, тъй като вече бяха присигнали първите телеграми от Околийското управление в Г. Оряховица, а другарите от с. Каменни бяха съобщили, че се очаква през селото да мине лека кола с жандармерийски офицери от гр. Шумен.

Към 21 часа пристигна Горноореховската партизанска чета. В центъра на селотостана спонтанен митинг. Говори командирът на четата. Трудно се поддържа на описане радостта на стелката се на площада народ. От външните и радостните на много от младежите, партизаните, политзатворниците бяха овлажнели. Всеки гледаше да се докосне до партизанина, да прегърне и целуне някого.

Цялата нощ никой не спал. А и може ли да се мисли за сън. Подготвяше се украси, лозунги за посрещане на Червената армия.

На следващата вечер отново имаше ентусиазиран митинг, на който говори партизанинът Иван Статев. Народът единодушно гласува за изборането на новия кмет — Никола Куцаров.

След митинга откъм Стражица се зададоха няколко открити съветски бойни коли. Сприха на площада. Възвучащо съветският офицер приветствуваша селяните с победата над фашизма.

И малкото фашистки елементи и скептици в Царски извор след като видяха с очите си първите войни от Съветската армия, се убедили, че победата ни не е временна и мимолетна, а окончателна.

Населението на с. Царски извор ликуваше.

В. КУЦАРОВ
бивш секретар на нелегалната ремеслова организация в с. Чапаево

ВИДЕН ЕСТОНСКИ ИСТОРИК

Виктор Андреевич Маамяги, действителен член на Естонската академия на науките, бе гост на Съюза на научните работници в България — клон Велико Търново и на Великотърновския университет. Гостът има няколко срещи с представители на нашата научна общественост и изнесе лекция пред преподавателите и студентите на тема: „Развитието на Естонската ССР и прибалтийските републики в дружното семейство на съветските народи“.

Срещите с академик Маамяги положиха началото на полезни контакти между ученици във Велико Търново и Талин, които ще се изразяват в размени на гостувания за четене на лекции, специализации и вестерна обмяна на опит в обучението на студентите. За опознаването на нашите учени публикуваме кратка справка за научната и обществена дейност на изтъкнатия естонски съветски историк.

Виктор Маамяги е роден през 1917 година. Той е участник във Великата отечествена война. От 1951 до 1968 година е бил директор на Института по история към Академията на науките на Естонската ССР. От 1968

Виктор Андреевич Маамяги, действителен член на Естонската академия на науките, бе гост на Съюза на научните работници в България — клон Велико Търново и на Великотърновския университет.

Под неговото ръководство и лично участие е осъществено на марксистката преценка на историята на естонския народ, в резултат на което е издадена тритомната „История на Естонската ССР“, анализираща историята на ес

гонския народ от най-древно време до победата на социализма.

Академик Маамяги задълбочено изследва историята на революционното движение на естонския народ, историята на социалистическата революция в Естония през 1940 година, историята на съветското общество, историята на естонската съветска наука. За своите успехи в науката, както и за научно-организационната си и обществена дейност, той е награден с орден „Ленин“ и с ордена „Трудово червено знаме“. Лауреат е на наградата на Съветска Естония за високи научни постижения.

За интензивната обществена работа на Виктор Андреевич Маамяги свидетелствуват и редицата обществени постове, които той заема — член на ЦК на Естонската комунистическа партия, депутат на Върховния съвет на ЕССР и заместник-председател на Върховния съвет на ЕССР.

В своята лекция академик Маамяги накратко разказа за историята на естонския народ и неговата революционна борба. Особено внимание докладиците отдели на борбата на трудещите се за присъединяване към Съюза на ССР. Историята на социалистическата революция от 1940 година в Естония. Той подчерта, че встъпването на Естонската ССР в Съюза на съветските социалистически републики се е отразило благоприятно върху развитието на икономиката на републиката, съдействувало е за разцъфтяването на социалистическата култура на естонския народ, за формирането и развитието на естонската съветска наука. Ученият разкри също така мястото и участието на Естонската ССР в цялостното развитие на съветската държава.

Своята лекция академик Маамяги завърши като натъква, че успехите на естонския народ в областта на икономиката, културата и науката са постигнати благодарение на това, че той строи новия живот, намирайки се в състава на СССР, където Комунистическата партия поддържа в националното развитие на народите всичко онова, което способствува за прогреса; където развитието на народите се осъществява на основата на тяхната взаимна помощ и най-тесно сътрудничество.

Михаил МИХАЙЛОВ
секретар на Съюза на научните работници в България — клон Велико Търново

Хубавее село Поликраище

Под грижите на народната власт коренно се промени обликът на село Поликраище. За нуждите на жителите му бяха изградени читалищен и здравен дом, търговска сграда, баня, техническа работилница, кооперативен дом, физкультурен стадион, оформи се просторен площад. Водоснабден бе всеки дом. За най-малките граждани на селото е открит детски дом.

Но амбицията на жителите на Поликраище не свършва дотук. Строи се хотел-ресторант, пред който ще има езеро. Край тях ще се лее паркът. В него ще бъде обзаведен Младешки дом, където ще се създадат благоприятни условия за разностранно и интересен живот на младите хора.

В процес на строителство е отводнителният канал. Ще бъде открита и нова пощенска сграда. Гордост за общината е строителството на Комбината за промишлено пуковъдство — единствен

по рода си в страната.

Немалко грижи се ползват и за озеленяването на селището. Следвайки хубавата традиция на българина, в почти всеки дом зеленят борбата и цветни градинки. Ежегодно в общината се доставят 5000 дървета и 1500—2000 рози. Планирани са 5000 лева за напрана на нови паркове.

Само след година в селото няма да има улица без тротоар.

Предстои изграждането на комунално-битов комбинат, на нови квартални магазини, магазин за железария, магазин за мебели, складове и гаражи, автоспирка с павилион.

В недалечно бъдеще, след построяването на новия културен дом, окончателно ще се довърши центърът, ще се коригира магистралният път. Панорамата на площада ще бъде дооформена с шадравни и паметници на загиналите борци.

Кристина КИРИЛОВА

СЪРДЕЧНА СРЕЩА

На събрание, организирано от кварталния комитет на Отечествения фронт в квартал „Толбухин“ — Велико Търново, посветено на приемане на решенията на Седмия конгрес на Отечествения фронт, присъствуват и д-р Астрахова, личен лекар на маршал Ф. И. Толбухин. Д-р Астрахова разказа много интересни епизоди от живота на маршал Толбухин, който през първите седмици на септември 1944 г. начално на освободителните части от Червената армия, стъпва на българска земя, преминавайки през Велико Търново.

На д-р Астрахова бяха поднесени подаръци от името на кварталния комитет на Отечествения фронт. Този сърдечен среща се помни дълго от жителите на кв. „Толбухин“.

(Соб. инф.)

Новата учебна година в Партията — открита

Във физкультурното дружество „Локомотив“ — Горна Оряховица тържествено бе открита новата партийна учебна година. Сто и два сета спортисти, тренери, методисти и служители ще се обучават в четири звена.

На своята първа сбирка те изслушаха беседата на Н. Бонев „Идеологическата диверсия на империализма срещу Народна република България“.

Иван КОЖУХАРОВ

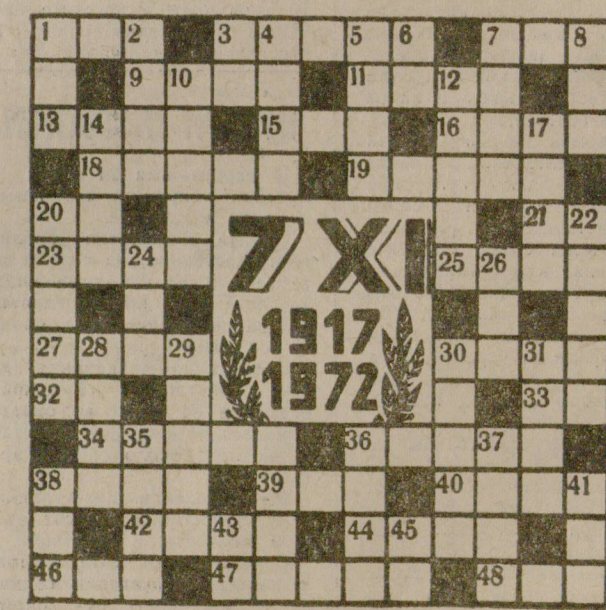
ПРОДАВАМ спешно „Варшава“ 15 000 км. Справка — Велико Търново, ТПК „Царевац“ — Николай Видимлев.

Населението на с. Царски извор ликуваше.

В. КУЦАРОВ

бивш секретар на нелегалната ремеслова организация в с. Чапаево

Кръстословица

ПОДОРАВНО: 1. Полски писател; 2. Столицата на Естонската ССР; 3. Съветски кораб; 4. Град в Бирма; 5. Шивашки термин; 6. Старинен японски театър; 7. Столицата на Латвийската ССР; 8. Съветски екипед и етнограф; 9. Съвременен съветски художник и скулптор; 10. Звезда от съзвездие Орион; 11. Советски вестен френски карикатурист; 12. Американски драматург; 13. Държава в Азия; 14. Герой на ирландското националноосвободително движение (1807—1849); 15. Вид върба; 16. Японски остров; 17. Руски юрист и общественик (1844—1927); 18. Детска играчка, подобна на велосипед; 19. Руски агроном, професор (1872—1930); 20. Герой на Лермонтов („Маскарад“); 21. Полупаразитен храст с приложение в медицината; 22. Помощни теореми в математиката; 23. Острова група в Сингапурския пролив, принадлежаща към територията на Индонезия; 24. Съветски шахматист; 25. Марка английски турбореактивни двигатели; 26. Замъкът, в който е бил затворен Дантес; 27. Инициалите на бивша световна организация.

Съставил: Валентин МАРИНОВ

ОТВЕЧО: 1. Вид спорт;

Валентин МАРИНОВ

Човекът, който...

A cartoon illustration of a man in a suit, smiling and holding a rolled-up document labeled 'OK' in his right hand. He is standing behind a desk with a newspaper in front of him. The newspaper's headline reads 'COPRA MEMORANDUM 3A BHEATHAM'. The drawing is done in a simple, bold line style.

Братушките се смеят • Братушките се смеят